

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

supradictarum Glossarum, in d. cap. Si postquam
*6. m. d. Clem. 1. Ut proinde nulla ratione nobis
 fiat verosimile, quod Advocatus scribit de sen-
 tentia eiusdem Matthiae Paci, in tract. de
 mand. Apostolicis p. 4. vers. Sexto attenditur tempus,*
 quem hactenus videre numquam nobis con-
 tingit: nec aliud eum sentire arbitramur, quam
 quod idem Rebuffus loco iam designato tradi-
 dit, cum dicat illum ita sentire post praefatum
 Rebuffum; & non sit verosimile hunc aliter
 uno, quam alio loco sentire. Minus certe bona
 fide hac in eadem Advocatus ad auctoritatem
 vocat Andream Alciatum, in l. Verbum oportet
 De verb. signific. quasi is scripserit, verbum
 futuri temporis ad praesens, aut ad praeteritum
 non referri: cum in contrarium aperte tradida-
 rit, vi sermonis, verbo futurae significationis
 contineri praesens, adeoque etiam praeteritum,
 tunc cum dispositio tractum futuri temporis ha-
 bet, & res, de qua agitur, ad futurum durat,
 quod responso I. C. Pauli omnimodo conso-
 nat, in d. l. Verbum oportet. Quod ergo in dicto
 iudicio dicitur de beneficiis, quae perpetui futuri
 temporis vacare contigerint, indubitate ad va-
 cantiam tempore nominationis, perinde ut ad ea,
 quae post vacare primum incipiunt inferri & ac-
 commodari debet: & ita iam saepius in supe-
 rioribus tribunalibus iudicatum esse facile com-
 probari posset, si necessum foret. Et sic dicti in-
 dulti verba hactenus semper acceptata & practi-
 cata sunt, velut certa & indubitata interpreta-
 tione; à qua recedere non oportet, etiam si ali-
 quid absurditatis contineret, l. Minime n. de
 legib. Steph. Bertran. consil. 299. Ad faciliorem nu-
 12. vel 8. quod in proposito dici non potest:
 ut plurimum mirandum sit quod Impetrans ex
 tam fragili fundamento ius Opponentis sub-
 vertere conetur. Proinde partes Magnificorum
 Dominorum Iudicem esse putamus, ut in hac
 causa iudicent secundum conclusionem pro parte
 dicti Opponentis propositam.

De Præbendis.

SUMMARIUM.

Possessorium triangulare inter nominatum ex
 indulto Universitatis Lovaniensis, apostolicè
 provisum, & ordinariam collationem ha-
 bentem.

Nominationis indultum an sit per Concil. Trid.
 revocatum?

1. Universitates studiorum favorabiles.
2. Nominatio sufficit adesse requisitas qualitates tem-
 pore nominationis.
3. Promoveri potest in una Universitate, qui in alia
 studuit.
4. Nominatus acceptatione sequenda potest quando-
 cumque Universitatem deserere.
5. Studium quomodo accipiat.
6. Divitias qui allegat probare debet.
7. Paupertas praesumitur.
8. Divitiae patris an sint filij.
9. Nominatus acceptare potest etiam beneficium quod
 tempore nominationis facta vacabat.
10. Nominationis insinuatio an in scriptis fieri debeat.

10. Insinuatio nominationis fieri facienda.
11. Forma non curatur ubi effectus habetur.
12. Notario de facili citatione an credatur.
13. Vacaturum quomodo dicatur beneficium.
14. Separationum diversa ratio.

CONSILIUM CCLIII.

IN tricpite processu beneficii, qui in cau-
 sa possessoria turbata & retinenda pos-
 sessionis peractus est in auditorio seculari Gu-
 bernantia Insulensis, inter Dominos Ma-
 thaeum Mollet apostolicè provisum Impetran-
 tem, ex una; D. Michaelem Mathieu ex ordi-
 naria collatione, ex secunda; & M. Simonem
 Simonis ex nominationis Academiae Lovani-
 ensis indulto, ex tertia partibus, Opponentem,
 de & super possessione Capellae S. Michaelis Secl-
 nienfis; videtur nobis praefati M. Simonis causa
 potior: eoque propensius, quod iam antea illi
 adversus dictum D. Michaelem adjudicata fuerit
 recedentia seu fiduciaria possessio; quae solet ei
 ex litigatoribus adjudicari, qui apparentiora iura
 praetendit, *scilicet Rebuff. in tract. de sentent. execut. gloss. 7.
 nu. 2.* Et sane diligenter in titulum & ius dicti M.
 Simonis inquirendo, eo loco ejus causam esse
 putamus, ut secundum eum adjudicatoria sen-
 tentia plena, non tantum fiduciaria seu provi-
 sionalis possessionis, per amplissimos hujus au-
 ditorij Iudices ferri debeat. Ad quod demon-
 strandum & deducendum plurimum dicto M.
 Simoni confert ea consideratio, quod, si ipsius
 nominatio rite facta est, nihilque sit quod illi in-
 trinsecus obijci possit, alijs duobus omnino de-
 beat & in adipiscenda & retinenda hujus Capella-
 nae possessione esse potior. Neque enim potuit
 ordinarius Collator vigore ordinariae collatio-
 nis dicto Domino Michaeli hanc Capella-
 nam conferre, si per dictam nominationem ordi-
 narij Collatoris manus pro ea vice fuerunt ligatae,
*6. Si postquam, de praeb. lib. 6. vanor. in c. Dilecti
 De praeb. Neque etiam potuit dictus D. Ma-
 theus Romae illam impetrare, si ante impetratio-
 nem ex dicto nominationis indulto dicto M. Si-
 moni de ea prius fuit legitime provisum, 6. Eum
 qui, c. Hi qui De praeb. lib. 6. sic quod illis duobus
 ex hac nominatione impedimentum; huic vero
 nominato per illorum provisiones nullum fieri
 potuerit. Quae causa est, cur tanto molimine
 illi duo, & quidem instantius diligentiusque
 praefatus D. Mathaeus videat conf. 253: nihil
 non in medium protulerint; quo hanc M. Si-
 monis nominationem convellant & expugnent
 in quo versatur totus hujus causae status.*

Ad subversionem hujus Nominationis dicti
 adversarij, & praecipue dictus D. Michael, ipsum
 Nominationis indultum primum ex conditio-
 ne personae expugnant, ut D. Simonem illius
 incapacem faciant: deinde istam Capellaniam
 sub hac Nominatione comprehensam non fuisse
 autumant; denique ejusdem nominationis ex-
 ecutionem non rite factam esse allegant: quae
 singula ordine discutienda sunt, & pro dicto D.
 Simone resolvenda.

Et in primis quidem dicto Nominationis in-
 dulto obijciatur (quamvis admodum obiter &
 uti videtur timide & frigide) quod Universi-
 tatibus

tatibus studiorum generalium concessa nominandi indulta per decreta sacri Concilij Tridentini, c. 19. sess. 24. de reformat. sint absolute & generaliter revocata. Sed vana est ista allegatio, non tantum ex eo, quod diu post absolutum & conclusum Concilium Tridentinum (quod contigit in anno 1564.) Fel. Rec. Gregorius decimus tertius Papa Universitati Lovanensi per Sixtum quartum suum prædecessorem in anno 1483. concessum nominandi indultum in anno 1572. approbaverit & confirmaverit, sed etiam de novo quatenus opus fuit concesserit, omniaque & singula in eo contenta denovo indulsit, illisque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adiecit; ut evidenter constat ex instrumento processu super huiusmodi Apostolicæ approbationis indulto fulminati. Ita ut ex hac tam evidente summi Pontificis approbatione manifestum deprehendatur, per dictum Conciliare decretum, quo omnes expectativa gratiæ etiam Universitatibus concessæ ad vacatura beneficia revocantur, non pertinere ad hoc Universitati Lovanensi concessum, quamvis etiam tendat ad vacatura beneficia. * Nec sanè mirum, ob id; quod derogatio in genere Universitatibus facta, non debeat extendi ad Universitates studiorum generalium, quæ ceteris vel Laicorum vel Ecclesiasticorum Universitatibus & corporibus propter studiorum favorem, & inde consurgentem Reipublicæ utilitatem, sunt favorabiliores, ita quoque privilegiores, *Conc. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 9. vers. & quæ in favorem studiorum generalium; ut non censentur contineri in quacumque generali revocatione seu derogatione, & non nisi per specialem & velut in indulto factam earum mentionem, Lugd. roman. consil. 426. Quod indultum nu. 10. Paul. Paris. consil. 240. Inspecit nu. 10. vol. 4. Phil. Dec. consil. 10. Viso puncto in 6. Quod latius adducere aut demonstrare in re tam apertâ non est necessarium præsertim quia dictum Nominandi indultum semper in usu fuit, & secundum illud etiam in hoc hujus Gubernantiæ Auditorio scriptis, & non ita pridem fuerint iudicatum. Proinde etiam secundum illud adhuc circiter biennio iudicatum fuit in supremo concilio Mechliniensi super Canonatu in Ecclesia Mechliniensi ex eodem nominationis indulto acceptato: in qua lite similiter magno molimine fuit obiecta dicta Concilij Tridentini revocatio, d. cap. 19. sess. 24. Cujus cogitationem etiam avertere debent literæ Placiti Regiæ Catholicæ Maiestatis supra dicta Gregorij decimi tertij approbatoria & confirmatoria Bulla. Proinde adversarij merito pressæ tali objectioni non insistant.*

Progrediuntur itaque ad alia, & ex conditione prælati M. Simonis effectum hunc nominationi detrahunt; idque ex his causis, quod M. Simon Lovanij non studuerit, nec graduatus sit; quod in Universitate Lovanensi alicui Facultati seu particulari studio se non applicuerit; quod paulo post obtentam nominationem Lovanio decesserit, & Tornaci suam residentiam constituerit, & in ea adhuc perseveret; denique quod

patriscque sui divitias. Sed nullum ex illis est, quod solide bono juri M. Simonis quicquam detrahere possit. Nam quod obijciatur de defectu studij & gradus seu promotionis in Universitate Lovanensi (cujus Universitatis, non alterius alicujus studiosi promoti hoc Sixti nominationis indultum attributum & appropriatum est) dissolvitur per literas promotionis pro parte M. Simonis exhibitas; ex quibus constat M. Simonem ante diem factæ de eo hujus nominationis per actum birridationis promotum esse ad Doctoratum in Artibus: qui gradus promotionis ad obtinendam hanc nominationem abundè sufficit. Cum etiam inferiorum ordinum seu graduum promotio sufficiat, si ve sit Licentiatuæ sive Baccalaureatus in quacumque etiam studij seu scientiæ facultate. Hæc enim sunt Bullæ Sixtiæ ea de re verba: *Unum clericum ex studentibus seu graduatis dictæ Universitatis & in illa residentibus.* *

Cum itaque tempore hujus nominationis dictus M. Simonis fuerit clericus (quod probant literæ exhibitæ clericali tonsuræ) & Lovanij tunc resederit ac studuerit (quod attestantur ipsæ nominationis literæ, & alioqui testimonijs amplius probari posset) & ante diem nominationis creatus fuerit Lovani Doctor in Artibus, & in Universitate Lovanensi ante diem acceptationis post suam nominationem octo fere mensibus continuè in studio resederit; manifestum est, ei adfuisse omnes requisitas ex dicta Bulla qualitates, quas tempore factæ nominationis nominatum habere sufficiat, cap. si eo tempore *revers. lib. 6.* etiam si diu ante illas non habuerit, vel quasdam ex his etiam post factam nominationem & acceptationem habere desinat. Neque enim requirit Bulla antiquum promotionis titulum, neque diuturnum antecedens studium, neque perseverantem postea residentiam: sed sufficit hæc tria concurrere in momento temporis, quo nominatio fit, & ex nominatione beneficium acceptatur. Ut enim qualitas adiuncta verbo debet inesse tempore verbi, l. in delictis & si damnatum d. de noxal. action. l. ex facto & ibi Bartol. de vulg. & pupill. ita sufficit tempore verbi adesse, etiam si adesse postea defuerit, l. si quis heredem c. de institut. & substitut. l. ason in l. sciendum §. fin. Qui *scripsit. cog.* Proinde hac in parte dicto M. Simonis fraudasse non debet, quod Duaci prius studuerit, & ibi ad Licentiam in Artibus promotus fuerit: quia usus hujus nominationis non requirit necessariò, quod studij totius cursus Lovanij sit peractus; ut nec ad promotionis alicujus gradum in aliqua approbata studiorum Universitate obtinendum requiritur antecedens promovendi continuum studium in eadem; cum hæc necessariò non cohercant nec concursum requirant; * & nihil vetet, eum, qui in una Universitate studuit, in alia promoveri; & promotum ad unum inferiorem gradum in una, in alia ad maiorem promoveri, *panor. in c. 2. nu. 12. de renunc. Visque adeo ut qui uno loco ad minorem gradum promotus iuret se maiorem alibi non petiturum, obtentâ relaxatione iuramenti possit a ibi promoveri, Bald. in c. debitoribus nu. 6. de iur. iur. Franc. Marcul. de res. 503. nu. 6. p. 2.*

In pro-

In proposito itaque sufficere debet dicto M. Simoni, quod in Vniversitate Lovanensi gradum Magistris seu Doctoratus in Artibus obtinuerit ab his, qui promovendi potestatem habuerunt, & perinde etiam, quod eo tempore cursu in studio Facultatis Artium feliciter & plenè peracto transitum fecerit ad studium sacre Theologie; ut pro ejus parte allegatum facillimè probari possit.

4 Nec quicquam mutat, quod proponitur de recessu M. Simonis & translata residentia ad civitatem Tornacensem: nam dicta Bulla non constringit nominatum, ut post nominationem & acceptationem in studio perseveret, si modò, ut diximus, tempore nominationis, & acceptationis sit in Vniversitate Lovanensi residens, graduatus, & studens, cum antecedentis studij & promotionis, presentisque residentie remuneratio sit ipsa nominatio, quam semel meritum esse nominatum sufficere debet, ut velut pro præmio peracti, & non semper pro subsidio ulterius peragendi studij, discedens Lovanio beneficium ex nominationis indulto referat. Ita ut hoc indultum attribuat & illis, qui studia sua peregerunt, & illis (ut disertè habent verba dictæ Bullæ) qui studium inceperunt, si modo ad gradum aliquem perduxerunt; ut satis sit effectum aliquem studij consecutum esse. I. Vnde est, quod

5 studij consideratio non consistat in diuturnitate temporis; sed in exacta animi intentione & applicatione, si bene & laudabiliter illud non tantum absolvatur, sed etiam inchoetur, *Gloss. in verb. superetur in l. Vn cuique C. De prox. factor. sermior. lib. 12. l. 1. confil. 149. Circa primum nu. 1. & 2. vol. 4.* Cum igitur post nominationem & illius effectum, discedendi sit potestas, fraudi esse non debet sic sequutus M. Simonis discessus: quod enim jure permittente sit, extra omnem poenam esse debet, *l. Gracchus C. Ad leg. jul. de adul. Et in proposito tanto magis, quod duo isti adversarii si non discessus longioris, tamen absentie ad studij causam & culpam præstiterint, per haec scilicet litem ipsi super hac Cappellania ex nominationis indulto acceptata intentatam, quam M. Simon temerè indefensam derelinquere non debuit, l. illud post princ. de petit. hered. Quod cum per adversarios steterit, & adhuc stet, cur M. Simon Lovanium, (à quo animo non revertendi non discessit) ad studia non revertatur, illaque non continuat, illorum respectu pro reverso, præsentè, & continuo studente haberi debet. l. In iure civili De reg. iur. l. i. iure civili de cond. & demonst.*

6 Quod autem M. Simoni ad incapacitatem huius nominationis obijciatur, quod sit dives, & in beneficiis & alijs bonis habeat ultra octuaginta ducatos annuos (debebat dicere quadraginta florenos auri de Camera, quæ est taxa in Bulla Sixtina nominando præscripta) nihil concludit: nam cum adversarii se fundent in asserta allegatione divitiarum, requiritur ea in parte illarum probatio, *l. fin. §. licentia c. De iure delib. gl. ult. l. Cum de lege D. de probat. & minime ex parte M. Simonis paupertatis probatio: cum hæc habeat implicitam divitiarum negationem; cuius per rerum naturam nulla est probatio, l. Alter C.*

De probat. l. 2. n. cod. præsumptione etiam juris pro paupertate (in qua quisque nascitur) potius quam pro divitijs stante, l. multa in l. Cum ex causa de re iud. l. sen in d. §. licentia: attenta præsertim juniore seu minore dicti M. Simonis ætate; & præsumptione juris, quod adhuc sit in patris potestate, l. Si filius D. De probat. & sic nihil proprium habeat, Gloss. 1. in l. 2. C. Qui atar. vel profess. se excus. lib. 12. quia quod acquirit patri acquirit l. Cum oportet. C. De bon. qua lib.

Et quod ad has divitias asserendas M. Simoni obijciatur de divite suo patre nihil concludit: nam ut maxime verum esse possit, eum habere patrem divitem; ob id tamen non rectè dicitur dives filius, si in potestate sit propter rationem præstatam, si emancipatus, qui vivo patre nequidem juris fictione ad bona patris ullum jus habet, *l. In suis De lib. & post l. 1. §. si impuberi De collat. bon. Vnde scribit l. aton, in d. l. sciendum in princ. nu. 25. D. Qui satis. cog. communem Doctorum conclusionem stare, quod divitiæ patris non faciant, ut filius ob hoc solum dives reputetur. Quod latissime à Doctoribus traditum, in d. l. sciendum, and. Barb. conf. 10. anima iur. nu. 6 vol. 2. latius persequi hic necesse non est.*

Quod insuper huic divitiarum allegationi adjicitur, quod M. Simon non juraverit se in bonis non habere octuaginta Ducatos, momenti etiam nihil habet: nam diligenter inspicendo & exentiendo verba dictæ Bullæ Sixtine, nullum invenitur verbum de necessitate præstandi huiusmodi juramenti, sed hoc tantum, quod nominari possint, qui ultra quadraginta florenos auri de Camera annuatim non habent. Est id quidem necessarium in usu Bullæ Leonis decimi non Vniversitati Lovanensi, sed Facultati Artium in eadem Vniversitate & in illa promotis concessæ; non ex ipsa Bulla aut illius præscripto, sed ex restrictione & ordinatione Principis secularis, in literis Placiti super eadem Bulla Leonina expeditis comprehensa; quod nulla ratione, & nequid ex majoritate rationis extendendum est ad alteram Bullam Sixtinam, de qua dictæ Placiti literæ non loquuntur. Equidem huic Sixtine eadem vel similis restrictio injecta non est, nec literæ Placitis desuper datæ eam continent; ut inferius latius in alio huius consultationis articulo mox deducetur. Nihil igitur in proposito est, quod factis idoneum sit ad sustinendum, quod præfatus M. Simon sit huius indulti nominandi ex Bulla Sixtina incapax, vel ex alia causa inhabilis aut indoneus.

Transamus itaque ad id, quod M. Simoni obijciatur, hanc controversam Cappellaniam non fuisse pro ista vice comprehensam sub dicto nominationis indulto: ex eo primum capite, quod hæc nominatio sit facta ad beneficia vacatura post diem factæ nominationis: ita enim sonant Sixtinæ Bullæ hæc verba: Beneficium quod post nominationem huiusmodi ipsi factam & præsentatam perpetuis futuris temporibus vacare contigerit. Nam licet huius Cappellaniæ vacatio contigerit post istam nominationem, ut aliquo respectu ex eo die Cappellaniæ vacatura rectè dici potuerit; quia tamen vacavit ante præsentationem nominationis Decano & Capitu-

Capitulo Secliniensi ordinario Collatori illius factam, persuadent sibi adversarij, quod hæc Cappellania pro ista saltem vice non poterit cadere sub hac nominatione. Sed ex errore & facti & juris proficitur hæc allegatio. Facti quidem ideo, quod non tantum post diem nominationis in mense Mayo factæ, verum etiam post diem præsentationis seu insinuationis illius in mense Novembri factæ, ex morte D. Helix des Planeques novissimi hujus Capellanæ Rectoris (quæ in sequente mense Ianuario accidit) ejusdem Capellanæ vacatio contigerit: & sic verum per omnia hæc, hanc nominationem & præsentationem non vacanti sed vacaturo beneficio accommodatam fuisse. Verum quidem est ex parte præfati M. Simonis duodecima mensis Ianuarij, & sic quarto die post mortem præfati Helix jam tunc verè vacante dicta Capellania, eandem nominationem præsentatam seu insinuatam fuisse Decano & Capitulo Secliniensi, sed eam præcesserat & alia in dicto mense Novembri vivente adhuc dicto Helix: ita ut hæc secunda præsentatio fuerit loco requisitionis, quam nominatus ex Bulla Sixtina post nominationis suæ insinuationem ex superveniente vacatione de facta acceptatione vacantis beneficij facere tenetur apud Collatorem, ad quem nominatio facta est; ut eo recusante ad Executorem refugium habeat nominatus. Quod satis agnoscens præfatus D. Michael, animadvertens hinc priorem præsentationem mense Novembri factam huic ejus allegationi repugnare, ad negationis præsidium confugit, negando illam tunc fuisse factam: quod etiam confidentius facit ex eo, quod de hac priore insinuatione non fuerit factum instrumentum publicum. † Sed cum insinuatio seu præsentatio hæc ex dicta Bulla aut ex juris communis ratione ad sui substantiam non requiratur, quod in scriptis seu per instrumenta fieri debeat, sed factam esse quoquo modo constare per testimonia, vel partis adversæ confessionem sufficiat, l. Cum res C. de probat. l. Non idcirco C. de contrab. empt. l. Seres gesta D. de fide instrument. ad asserendam factæ hujus insinuationis fidem sufficere videtur instrumentum notariale per Petrum Copyn Notarium confectum de jurata D. Gerardi Pangaert, & Gerardi de la Valatratione de sic facta hac insinuatione, Steph. Bertran. cons. 166. Ex processu nu. 9. vers. nisi forte quis vol. 8. Quorum testimonium sic recepta si forte ad plenam probationem non sufficere videbuntur, l. 3. §. idem Divus D. de testib. poterunt iidem, & præterea alij, adeoque etiam qui ex Canonici adhuc superstites sunt, recoili & examinari super eadem insinuatione. Quamvis id necessarium non sit, ob id, quod adversarij, satis confiteantur illam factam esse; & non tam negent factam esse, quam dicant non satis solemniter factam: cum tamen prædicta Bulla formam certam nullam præscribat, sed nuda præsentatione sit contenta: nimirum ad superinducendam Collatori scientiam & notitiam factæ nominationis, ut illa habitâ intelligat sibi ex illa nominatione manus esse clausas & ligatas; & durante mense à die notæ vacationis vacans nominationi subiectum beneficium nulli conferat. Sic quod sufficere de-

beat, Collatorem de nominatione undecumque certioratum esse; & semel certioratum amplius certiorari non debere, c. Eum qui certus de reg. iuris lib. 6.

Nec huic præsentationi quicquam detrahit, quod soli Decano, non etiam Capitulo videatur facta: nam cum Decanus Capituli caput sit, & Capitulum sine Decano beneficium ad Collationem Decani & Capituli pertinens conferre non possit; sufficit soli etiam Decano facta insinuatio, ex elegante doctrina Glossæ, in c. Si capitulo in v. factam vers. si autem aliqui vers. sed quid si de concess. præben. lib. 6. Petr. Rebuff. in tract. nominat. quæst. 14. nu. 80. Quod maxime obtinet, quando etiam per Decanum stetit, quo minus Capitulum fuerit convocatum, & insinuare volenti ad illos non paruerit accessus; ut in hac insinuatione contigisse dicta attestatio ostendit: hujusmodi enim Decani recusatio & impedimentum pro actu, qui geri debebat, legitimo & pleno complemento habetur, d. l. in iure civili, c. Quoniam frequenter §. porro V lite non contest. Gl. in d. v. factam in princ. Rebuff. loco cit. nu. 82. Præsupposito quoque quod de hac priore insinuatione & præsentatione non constaret, aut aliquo modo defectuosa esset; semper manet vis, utilitas, & effectus in sequente secunda, quam adversarij non negant, sed satis consistuntur plenè factam esse duodecima dicti mensis Ianuarij. Ita ut defectus debita insinuationis seu præsentationis adversus M. Simonem prætexi non possit.

Sed nec ex ea, quod D. Gerardo Pangaert objicitur, ipsum duplici officio in his duabus insinuationibus faciendis functum fuisse; procuratoris scilicet & Notarij: insinuando ut Procurator M. Simonis, & attestando de hoc actu tamquam Notarius; & sic in effectu de actu proprio, de quo nemo sibi ipsi testimonium dicit, l. Nullus D. de testib. * Cum enim de veritate utriusque insinuationis, saltem de facto satis constet; frustra quaeritur, quæ seu qualis fides dicto D. Gerardo attestanti sit attribuenda. Frustrâ etiam, in qua qualitate id fecerit, quia effectum rei sufficit constitui, qui cum habetur, de forma & modo illius frustra quaeritur, l. Mulier D. Ad S. C. trebell. l. 3. C. de missis. & substit. Vnde est, quod ubi ad substantiam rei requiritur citatio partis, nihil noceat imperfectio vel vitium citationis, si citationis effectus adsit; hoc est præsentia citandi, Laufranc. de Oratio in c. Quoniam contra falsam nu. 4. de probat.

† Cum alioqui in testificatione alicujus actus, unde nec scribitur nec metitur Notario, & de quo testificatur, non contingit illius commodum vel incommodum, illius etiam solius testificationi standum sit; quasi id sit magis ex necessitate & fide officij publici, quam ex nudo testimonio, Innocent. in d. c. Quoniam contra falsam, Ioan. de Imola in l. Sciendum n. 35. de verb. oblig. Steph. Bertran. consil. 252. Circa processum nu. 12. vol. 7. Quæ quidem posterior seu secunda insinuatio, cum sit perfecta & extra omnem dubitationem, sufficere debet, etiam si prior dici posset omnino esse inutilis. Et si enim sufficiat una insinuatio, nec sit necesse illam denudò fieri: repeti tamen & sæpius fieri nil vetat, vel ad superabundantiam, vel ad necessitatem, si prius

prius cum aliquo viro facta fuerit, *Reluff. d. quest. 14. m. 116.*

Cui quidem posteriori præsentationi seu insinuationi non rectè obijcitur, quòd seriùs sit facta, postquam scilicet per Decanum & Capitulum live eodem die, live pridie præfato D. Michaeli collata fuit hæc Capellania: ob id, quòd hæc Decani & Capituli qualiscumque collatio sit & censeri debeat nulla, eò quòd Capellania vacaverit in mense Ianuario, qui notariè Apostolicus & Sedi Apostolicæ reservatus est: prout ex prærogativa Sedis Apostolicæ primus anni mensis illi reservatus, non Ordinario permittitur, *c. si à sede de præben. lib. 6.* Nam quòd adversarii prætendunt Decano & Capitulo Seclienensium omnes menses permitti, nec probatur nec præsumitur: & cum Sedi Apostolicæ vel mensis, vel certus vacationis casus reservatus est, Ordinarii manus sunt ligatæ & clausæ: quæ nisi lapsò præhinito tempore non relaxantur, *c. statum de præben. lib. 6.* Quod in proposito dici non potest de hac collatione per Decanum & Capitulum D. Michaeli facta tam celeriter & precipitanter, ut etiam ante lapsum quartæ diei ab illius vacatione ex morte D. Helix facta fuerit. Tempestivè igitur satis facta dici debet hæc secunda insinuatione, vacante adhuc dicta Capellania, si non de facto, saltem de jure.

Cui tunc sic vacanti Capellanix rectè etiam & utiliter accommodari potuit hæc secunda insinuatione seu præsentatione, non obstante illà ex adverso facta objectione, quòd nominatio effectum habere non possit, nisi de beneficio vacaturo post nominationem & præsentationem: nam in hujusmodi objectione versatur; (ut diximus) juris si non imperitia, saltem manifestus error, si eo sensu hæc Bullæ Sixtinæ verba accipiuntur, ut vigore illius dicatur acceptari non posse beneficium, quòd vacare cœpit ante præsentationem live insinuationem: quia juris veritas est, quòd sub indulto hujusmodi nominationis cadant & comprehendantur beneficia non tantùm quæ cœperunt vacare post præsentationem seu insinuationem; verùm etiam illa, quæ cœperunt vacare non tantùm ante præsentationem, verùm etiam ante nominationem. † Ita quòd perinde ad vacans, ut ad vacaturum extendere se possit nominatio, multo magis præsentatio; si modò tempore nominationis aut præsentationis beneficium adhuc à nemine potestatem habente collatum fuerit, idque ex unica, eaque simplici & evidente ratione, quòd id quòd in præfati vacat, respectu sequentis seu futuri temporis pro vacaturo habeatur, *Gloss. in Clem. 1. in V. notitia de concess. præben. & in c. si postquam in V. postmodum; & in V. vacaturam de præben. lib. 6.* Quem juris articulum quia latissimè tractavimus & convincibilibus rationibus (ut nobis persuademus) decidimus per antecedentem nostram consultationem, vide s. cons. 253. adversus præfatum D. Matthæum in hac eadem causa exhibitam, postquam recedentia etiam M. Simoni est adjudicata, latius prosequi super sedemus, nè actum agamus. Indubitissimum itaque est hanc Capellaniam tempore dictæ præsentationis & acceptionis fuisse sub hac nominatione comprehen-

sam, ideoque etiam illius vigore rectè acceptatam.

Supereff ut discutatur, quòd ad subversionem nominationis adversarii proferunt adversus illius usum, & executionem, quam contendunt non ritè factam, ex eo, quòd forma per Carolum Quintum Imperatorem in literis Placiti seu potius concordatis cum dicta Facultate Artium super usu Nominationum præscripta, per M. Simonem in prosecutione hujus sue nominationis non fuerit observata. Idque in duobus, quorum prius in eo constituitur (quòd superius quoque obiter discussum est) quòd M. Simon ante admissionem ad hanc nominationem non præstiterit juramentum, se in bonis temporalibus aut beneficiis non habere octuaginta Ducatos de Camera annuos alterum in eo, quòd hæc nominatio M. Simonis intra mensem à die factæ nominationis non sit Collatoribus insinuata: quæ duo inter alia pro forma in dictis Placiti literis præscripta autem exactè fuisse observanda, & non observata subversionem atque inutilitatem nominationis operari; ut regulariter vitium formæ rei substantiam vitiet, *c. cum dilecta, de rescriptis, Reluff. in tract. de nominat. quest. ult. nu. 19.* Sed adversus hanc objectionem non ritè observatæ formæ ex his duabus respectualiter expressis causis illud Horatianum retorqueri potest, *De arte poetica in princ.*

Humano capiti servicem pictor equinam.

Dum enim id faciunt adversarii, excedunt limites dictarum literarum Placiti seu concordatorum leges, illasque applicant & accommodant alteri rei seu corpori, quam cui conveniunt. Quippe, ut & superius obiter diximus, huiusmodi Placiti literæ seu concordata nullam faciunt mentionem huius Bullæ Sixtinæ, neque alicujus indulti Universitati Lovaniensi à Sede Apostolica concessi, sed restrictè, limitatè, & specialiter dumtaxat accommodata sunt & meminerunt indulti nominationis à Leone decimo, Adriano sexto, & Clemente septimo Facultati Artium in Universitate Lovaniensi concessi; in cuius usu & exercitio visum fuit Carolo Quinto Imperatori contra tenorem ipsius indulti illam formam, præstandi iuramenti, & faciendæ insinuationis, præscribere, ut minor esset abusu occasio in frequentiore usu Bullæ Leoninæ quæ duplicem concedit nominationem, ubi Sixtina dumtaxat simplicem seu unicam. Quæ quidè disparitas inter duo ista indulta hoc facile operatur, ut non concludat nec locum habere possit argumentum, quòd adversarii vel à fortiori seu majore ad minus, vel à minore ad maius, vel à ratione legis larga aut generali ad extensionem ex dicto Carolino Placito ducere conantur; quod duo ista quoad præstandum iuramentum & faciendæ insinuationem intra mensem observari debeant non minùs in usu, & executione indulti Sixtini, licet angustius sit & tam latè non pateat, quam in usu Bullæ Leoninæ dictæ Facultati Artium concessæ. * quia cum duo ista indulta per se & inter se plane sint diversa & omnino separata, non potest de uno ad alterum rectè duci argumentum, l. *Papinianus exuli de minorib. l. si maritus c. de donat. inter vir. & ux. l. Naturaliter §. nihil commune & ibi Gloss. de acquir. poss. l. maritus §. cum quaeritur de procu. nè qui-*

nè quidem ex similitudine rationis: sed ex aduerso concludentius inferitur, id, quod de uno separatorum aut etiam similibus expresse & formaliter constitutum est, de altero negatum videri, l. Cum præter D. de iudic. præsertim dum agitur de poena aliqua privationis inducenda.

Neque insuper ad rem facit, quod posterior Bulla Gregorij decimitertij Papæ utrūque indultū unico contextu confirmavit, & quatenus opus fuerit, de novo concesserit; quia in quantum nihil immutavit, censetur unumquodque in suis terminis antiquis reliquisse, l. Invenimus in fine c. De appellat. juxta illud vulgare, quod relatum semper insit referenti, l. Asserito De hered. instit. Vnde & Placitum Principis sæcularis, quod super hac confirmatoria Bulla Gregoriana supervenit, censeri itidem debet nihil in ista Sixtina Bulla immutasse vel restrinxisse, cum specialiter non contineat neque præscribat, quod nominandus ex Bulla Sixtina debeat vel illud juramentum præstare, vel inscriptionem aliam facere quam Bulla præscribit; sed rem totam relinquit in terminis prioris placiti Carolini, quod restringit & circumscriptum duntaxat usum Bullæ Leoninæ, & minime Bullæ Sixtinæ. Ex quibus omnibus satis deprehenditur juxta M. Simonis in tuto collocatum esse, illudque non tantum apparentius, sed etiam certius esse eo, quod vel D. Mathæus ex alia Apostolica provisione, vel D. Michael ex ordinaria collatione ad hanc Cappellaniam prætererunt: cum illius provisionem præveniret hæc ex nominationis indulto acceptatio, c. Si tibi clerici in fine De præben. lib. 6. hujus verò collationi resistat defectus potestatis, quæ in mense Apostolico ordinario collatori nulla est, c. Si capitulo De concess. præben. lib. 6. Sic quod nobis omnino videatur in hoc possessorio judicio, non tantum per recedentiam, sed plenissime etiam & absolute judicandum secundum conclusionem pro parte dicti Simonis propositam.

De Præbendis.

S V M M A R I V M.

- Possessorium inter nominatum ex indulto Facultatis Artium in Academia Lovaniensi, & ordinariam collationem habentem à Turnario. Nominationum indultum an sit per Concilium Tridentinum revocatum? Nominati an acceptare possint beneficia vacantia in mensibus relictis Ordinariis per Concilium Tridentinum.
1. Nominationum indulta sunt ad instar expectativa-rum gratiarum.
 2. Relationis potestas.
 3. 6. 9. Concordatis Nationis Germaniæ an Pontifex derogare possit.
 4. Specialis concessio derogat antecedenti generali.
 5. 7. Concordata Nationis Germaniæ tribuunt ius ad rem, non in re.
 8. Nominandi indulta ob favorem publicum favorabilia & quid mereantur.
 - 10-12. Concordata Nationis Germaniæ an in Ducatibus Brabantie observanda.
 11. Dispositio qualibet regulatur secundum suam causam.
 13. Patronus laicus non facile præiudicat Pontifici.
 14. Patronatus Clericorum Papa facilius derogat.

Conf. Wamels. Tom. I.

15. Præsentationis, non collationis laicus capax.

16. Vbi fructus pluribus alternatis vicibus concessus numerum facit.

17. Monoculana beneficia sub expectativa non contineri.

18. Turnarius collator non suo sed Capituli iure confert.

19. Univerſali locutionis potestas.

20. Clausula decreti irritantis potestas.

CONSILIVM CCLV.

STATVS causa possessoriae beneficalis, quæ acta & peracta est in Amplissimo Concilio Brabantie inter D. Petrum Elch Impetrantem, & D. ac M. Iohannem Willem sacre Theologiæ Licentiatum Opponentem, de & super turbata ac retinenda possessione Canonici & præbendæ in Cathedrali Ecclesia Buscoducensis, qui novissime vacaverunt ex morte D. Guilielmi Peregrini in fine mensis Octobris in anno octuagesimo quarto; non tam consistit in assertionem juris, quod Impetrans ex ordinaria dicti Canonici collatione, quam in oppugnatione juris, quod Opponens ex privilegio seu indulto nominationis Facultatis Artium in Universitate Lovaniensi per Sedem Apostolicam concessio prætendit; satis expresse confitendo, infirmum adeoque sine effectu esse titulum, quem ex dicta ordinaria collatione prætendit, si Opponentis contraria intentio fundata in nominationis indulto jure subsistit, aut aliqua ex causa subverti non potest, in quo conatu Advocatus Impetrantis omnes rimas perterritando, nihil ferè prætermisit, quod vel in genere vel in specie ad subversionem dicti indulti aliquo modo spectare aut in medium adferri poterat, licet pleraque non sine magna absurditate.

Inter ea autem ut primum locum obtinet, ita alijs absurdius improbabiliusque est, quod dicto nominationis indulto primum objicitur, quod per Concilium Tridentinum sit revocatum, qua parte decrevit, sess. 24. de reformat. c. 9. mandata de providendo, & gratis, quæ expectativa dicuntur, nemini amplius, etiam collegijs, aut Universitatibus, etiam sub nomine indulti concedi nec haberi concessis cuiquam usi litere. Nam improbabilitatem hujus objectionis detegit primum aliud posterius ejusdem Concilij Tridentini decretum, sess. 25. c. 9. vers. & quæ in favorem de reformat. quod peculiarem causam constituit Universitatum studiorum generalium. Deinde Gregorij Decimi tertij Pontificis dicti indulti nominandi revocatio, & confirmatio; quæ totis septem annis dicto decreto Concilij Tridentini posterior est, illique ob id censi debet vel derogasse, l. Non est novum & ibi Gloss. D. de legib. l. Derogatur D. De verb. significat. vel saltem iustam interpretationem dedisse. Neque enim verosimile est, hanc sequentem confirmationem Gregorium fecisse aut facere voluisse, si prædicti decreti Conciliaris ea fuisset vel intentio vel potestas, quod etiam indulto harum Nominationum derogare, & futuræ illarum renovationi oblitere voluisset. Tantoque minus debet nunc post talem renovationem & confirmationem in questione vocari dicti indulti vigor & potestas; quod illius usus & exercitium permiserit quoque & comprobaverit per literas sui placiti Regia Catholica Majestas; potissimum in hoc possessorio judicio.

T

dicio,